

SÁCH MỚI NHẬP VỀ THƯ VIỆN VIỆN NGHIÊN CỨU TÔN GIÁO

VĂN HÓA NGƯỜI HOA Ở NAM BỘ TÍN NGƯỠNG - TÔN GIÁO

**Trần Hồng Liên. Nxb KHXH, 2005,
334tr + ảnh**

Văn hóa của một tộc người là nét đặc trưng được hình thành, và phát triển trong suốt quá trình tồn tại của tộc người đó. Quá trình giao lưu, hội nhập và phát triển hơn 300 năm qua, người Hoa đã thể hiện bản sắc văn hóa đặc thù của mình cùng với nền văn hóa Việt phong phú và đa dạng.

Đó là những phong tục tập quán, những biểu tượng trong đời sống tâm linh của cộng đồng người Hoa, có thể kể đến những ngôi miếu Hoa, với những kiến trúc đẹp và khác biệt về kiểu dáng và chất liệu. Hay những di vật được thờ cúng trong những ngôi chùa như lư hương, đèn lồng, v.v... Sự phong phú của nền văn hóa người Hoa không thể kể hết trong hơn 300 trang sách này, ở đây, tác giả chỉ giới thiệu vài nét tiêu biểu mà tác giả đã dày công nghiên cứu trong những năm qua về tín ngưỡng - Tôn giáo của người Hoa ở Nam Bộ.

Nội dung cuốn sách là tập hợp các bài viết của tác giả đề cập đến tín ngưỡng - tôn giáo của người Hoa ở Nam Bộ. Qua đó, chúng ta có thể hiểu thêm được phần nào về nền văn hóa của người Hoa trong nền văn hoá Việt.

Trước hết, tác giả giới thiệu về những ngôi miếu của người Hoa, về quá trình thành lập miếu cổ ở chợ Lớn, về kiến trúc chùa, miếu của người Hoa ở Nam Bộ. Tiếp theo, tác giả trình bày một số đặc điểm về phong tục tập quán, về lễ hội của người Hoa ở Nam Bộ; Về những di vật được thờ trong các di tích của người Hoa như: chiếc đỉnh gang, chiếc bảo cổ thạch. Bên cạnh những miếu cổ còn phải kể đến những ngôi chùa Hoa cũng rất đặc sắc và các lễ hội Phật giáo tại các chùa Hoa cũng được tác giả nhắc đến.

Cùng với những giá trị văn hóa vật thể là những giá trị văn hóa phi vật thể của người Hoa rất quan trọng trong đời sống của người Hoa, điều đó được thể qua những văn khắc tại các cơ sở tín ngưỡng, tôn giáo.

Tập sách đã tái hiện cho chúng ta thấy được bức tranh văn hóa của người Hoa thật đa dạng và khác biệt. Những nét văn hóa đó, hoà trộn vào nền văn hóa Việt tạo ra những sắc thái riêng của nền văn hóa Việt Nam trong nền văn hóa thế giới.

NAM BỘ - DÂN TỘC VÀ TÔN GIÁO

**Trung tâm Nghiên cứu Dân tộc học và Tôn
giáo. Nxb KHXH, 2005, 430 tr + ảnh.**

Cuốn sách là tập hợp các bài viết của nhiều nhà nghiên cứu về vấn đề tín ngưỡng - tôn giáo của cư dân vùng Nam Bộ, trong đó nổi lên là ba cộng đồng cư dân đông nhất đó là người Việt, người Hoa, và người Khmer. Ngoài ra, tập sách còn đề cập đến một số vấn đề dân tộc thuộc các tỉnh miền Trung và Tây Nguyên.

Trước hết, nội dung cuốn sách đề cập đến các vấn đề như: Cơ chế quản lý xã hội truyền thống của người Khmer với việc thực hiện dân chủ cơ sở ở nông thôn Khmer Nam Bộ; Nghệ thuật diễn xướng Khmer Nam Bộ; Văn hóa tộc người với vấn đề phát triển văn hóa vùng Tây Nguyên; Tìm hiểu họ và tên của người Khmer ở đồng bằng sông Cửu Long; Cổng chiêng Tây Nguyên của các tác giả Đào Huy Quyền, Huỳnh Quốc Thắng và Đinh Văn Liên.

Đặc biệt, vấn đề dân tộc và tôn giáo của người dân vùng Nam Bộ được các nhà nghiên cứu trình bày trong cuốn sách này mang tính thực tiễn cao. Vấn đề dân tộc có các chủ đề như: Phụ nữ Chăm Hồi Giáo ở An Giang và chiến lược phát triển dân số; Vấn đề tìm hiểu cây thuốc của đồng bào dân tộc thiểu số ở Việt Nam; Vấn đề dân tộc ở Lâm Đồng và một số giải pháp phát triển kinh tế - xã hội vùng dân tộc của tác giả Trần Hồng Liên; Vấn đề lịch sử tộc người và chân dung dân số học của người Châu Ro, v.v... Vấn đề tín ngưỡng, tôn giáo được đề cập đến trong cuốn sách gồm có các bài: Sự du nhập Islam và quá trình Islam hóa trong người Chăm ở Việt Nam ; Nghi lễ "vòng đời người" của người Cơ Ho Srê; Tín ngưỡng di tích chùa Cầu ở Hội An, v.v... Có thể nói, với 17 bài viết về các vấn đề văn hóa - dân tộc - tôn giáo của người dân vùng Nam Bộ, miền Trung và Tây Nguyên, các tác giả đã cho chúng ta biết thêm về những văn hóa, phong tục tập quán của các dân tộc thiểu số, qua đó thấy được các giá trị văn hóa của dân tộc Việt nói chung và dân tộc thiểu số nói riêng thật phong phú, tạo ra một bức tranh sinh động đậm đà bản sắc dân tộc của nền văn hóa Việt.

Quế Hương